

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Kůchlerovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **G. M.**

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 8. 2021, č. j. OAM-371/ZA-ZA11-ZA20-2021,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal u Krajského soudu v Hradci Králové žalobu proti shora označenému rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl o tom, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), nepřipustná a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona o azylu, zastavil.

II. Obsah Žaloby

2. Žalobce v úvodu žaloby nejprve telegraficky vypočetl, že rozhodnutí žalovaného je v rozporu s § 3, § 2 odst. 4 a § 50 odst. 3 a 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a dále s § 12 a § 14a zákona o azylu.
3. Dále uvedl, že z toho důvodu je rozhodnutí žalovaného nezákonné a trpící vadami řízení, zejména nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů a nesrozumitelnost. Považuje jej rovněž za nesprávné a nepřiměřené.
4. Konkrétněji potom žalobce uvedl, že žalovaný posuzoval jeho věc výlučně s ohledem na zemi původu a nezabýval se konkrétními důvody jeho žádosti. Kdyby tak žalovaný učinil, musel by dojít k závěru, že v případě žalobce nesplňuje Gruzie veškeré standardy, které jsou jí přičítány na základě zpráv o ní. Žalobci totiž v případě návratu do země hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy.
5. Dále žalobce uvedl, že nebezpečí vážné újmy může spočívat i v tom, kdy osobě hrozí od soukromých osob vážná újma, ale státní orgány nejsou schopny nebo ochotny poskytnout jakoukoli pomoc. Žalovaný tak měl zkoumat, jestli je přístup ke státním orgánům, resp. k policii v praxi skutečný anebo jde pouze o formální hledisko výkladu zákona, tj. že zde existuje určitá možnost podle zákona si stěžovat. Zda tedy existuje možnost ochrany, když v praxi, jak uvedl žalobce, tento postup nefunguje (v této souvislosti žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2007, č. j. 1 Azs 40/2007 – 129).
6. Pouhé konstatování možnosti obrátit se na státní orgány tak nemůže prokázat nic, hlavně pokud žalobce jasně uvedl, že je téměř notorieta, že policie v praxi dostatečnou pomoc neposkytuje. Žalovaný výpověď žalobce nepodrobil důkladné analýze a nesrovnal konkrétní uvedené skutečnosti s informacemi o zemi původu.
7. Žalovaný pouze obecně uvedl, že v Gruzii nedochází k porušování lidských práv, Gruzie ratifikuje a dodržuje mezinárodní závazky anebo že nedochází k soustavnému mučení. To jsou ovšem informace naprosto obecné, které nemají s případem žalobce nic společného. Tímto tak byla porušena zásada individualizace vyplývající ze správního řádu, ale také z charakteru řízení o udělení mezinárodní ochrany.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

8. Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě uvedl, že s touto nesouhlasí a navrhl její zamítnutí. Odkázal na obsah žalobou napadeného rozhodnutí a správního spisu. Zdůraznil, že v projednávané věci jde o tzv. opakovanou žádost, ve které žalobce uvádí zcela totožné důvody, jako tomu bylo v jeho první žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
9. Dále uvedl, že účelem udělení mezinárodní ochrany není řešení finanční situace žalobce. Žalovaný podanou (opakovanou) žádost považuje za naprosto účelovou. Důvody žádosti vedou žalovaného k přesvědčení, že žalobce se snaží na území České republiky legalizovat svůj pobyt, jak vyplynulo z tvrzení: *„Chci tady jen celý život poctivě pracovat, a pokud mi ČR umožní, abych tady pracoval a splatil dluhy.“*
10. Ve zbytku žalovaný v zásadě zopakoval závěry plynoucí z žalobou napadeného rozhodnutí a správního spisu.

IV. Posouzení věci krajským soudem

11. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Při posuzování věci měl ovšem na zřeteli také čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Dané ustanovení procedurální směrnice zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 uvedeného ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje *„úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU“*. S ohledem na promeškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým účinkem a je povinností krajského soudu přihlížet v řízení i k případným novým skutečnostem, ačkoliv nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy.
12. Krajský soud o věci rozhodl bez nařízení jednání, neboť k tomuto postupu byly splněny podmínky ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný s rozhodnutím bez jednání souhlasil výslovně, žalobce potom postupem dle § 51 odst. 1 věta druhá s. ř. s.
13. Předmětem soudního přezkumu v posuzované věci je rozhodnutí žalovaného o opakované žádosti žalobce o mezinárodní ochranu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. V pořadí se jednalo o druhou žádost.
14. Podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná, *„podá-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřipustnou podle § 11a odst. 1“*.
15. Dle § 11a odst. 1 zákona o azylu *„podá-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které*
 - a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a*
 - b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.“*
16. Podle § 25 písm. i) téhož zákona se řízení (o žádosti o udělení mezinárodní ochrany) zastaví, je-li žádost nepřipustná.
17. Z dikce shora citovaného ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu lze dovodit nutnost kumulativního splnění dvou podmínek pro to, aby bylo možné opakovanou žádost věcně projednat. Je třeba uvést nové skutečnosti nebo zjištění a současně, aby se jednalo o takové skutečnosti nebo zjištění, jež nebyly bez vlastního zavinění žadatele zkoumány v předchozím řízení. Za nové skutečnosti nebo zjištění je poté nutno považovat nikoliv jakékoliv nové skutečnosti nebo zjištění, nýbrž pouze takové, které by mohly mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele. Ostatně v jiných případech by nové správní řízení pozbývalo smysl, protože jeho výsledek by byl předem daný a ve svém důsledku

by takové správní řízení nekorespondovalo s požadavkem hospodárnosti vnímaným jakožto dosahování žádoucích výsledků s co nejmenšími možnými náklady.

18. Institut opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany nelze přitom pojímat jako prostředek k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním smyslem a účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele, a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího správního řízení. Zpravidla se přitom bude jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času. Lze mezi ně zařadit i změnu situace v zemi původu žadatele. Ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu tedy představuje jakýsi filtr, jehož prostřednictvím lze propustit do dalšího opakovaného řízení o udělení mezinárodní ochrany již jednou rozhodnutou věc. Jde přitom o výjimku, kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a to princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté.
19. K otázce opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany se již podrobně vyjádřil i Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65 (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), v němž uvedl: *„Hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.“* Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, publ. pod č. 2642/2012 Sb. NSS, dospěl k závěru, že *„Správní orgán je povinen v řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany zkoumat v souladu s § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zda žadatel neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. Přípustnost opakované žádosti je tak třeba posuzovat z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení jak azylu, tak udělení doplňkové ochrany. Obsahuje-li opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany takové nové skutečnosti nebo zjištění, je správní orgán povinen hodnotit takovou žádost jako přípustnou a meritorně o ní rozhodnout. V opačném případě řízení o nepřípustné žádosti podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaví.“* Lze rovněž poukázat na rozsudek ze dne 8. 9. 2011, č. j. 7 Azs 28/2011-74, ve kterém Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, který formuloval následovně: *„Bylo-li řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany zastaveno pro nepřípustnost podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zkoumá správní soud pouze to, zda byly dány podmínky pro zastavení řízení. Důvody uváděné žadateli se zabývá pouze z toho hlediska, zda jim mohly být známy v době první žádosti, a zda je tedy mohli uvést, či zda jim v tom nebránily objektivní důvody, zpravidla spočívající v tom, že o těchto důvodech vůbec nevěděli nebo je nemohli z objektivních či legitimních subjektivních příčin uvést.“*
20. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je tedy nutno důsledně dbát na splnění obou výše stanovených podmínek, které mají garantovat jak určitou

přidanou hodnotu nové žádosti, jež může vést k odlišnému rozhodnutí správního orgánu, tak zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.

21. Dle názoru krajského soudu je obsah správního spisu dostatečným podkladem pro závěr, který učinil žalovaný v napadeném rozhodnutí, a to, že žalobce neuvedl žádné nové skutečnosti, které bez jeho zavinění nemohly být zkoumány v rámci předchozího pravomocně skončeného řízení. Soud se proto ztotožňuje s názorem žalovaného, že žalobce v nové žádosti neuvedl nové skutečnosti, které by nebyly součástí již jeho první žádosti.
22. Dne 30. 11. 2018 podal žalobce první žádost o udělení mezinárodní ochrany, o níž bylo vedeno správní řízení pod č. j. OAM-1020/ZA-ZA11-2018. Ve své žádosti tehdy žalobce uvedl, že důvodem jejího podání jsou dluhy, respektive jeho pronásledování kvůli dluhům. Žalobci bylo údajně vyhrožováno, měl strach o rodinu a cokoli řešit s policií dle jeho názoru nemělo smysl. Žalobce si půjčil (i s příslušenstvím) cca 30 000 USD, které dluží soukromým osobám a z těch měl strach. O jeho žádosti bylo rozhodnuto rozhodnutím ze dne 26. 4. 2019 a mezinárodní ochrana žalobci udělena nebyla. Uvedené rozhodnutí nabylo právní moci dne 15. 5. 2019. Proti rozhodnutí podal žalobce dne 29. 5. 2019 žalobu ke Krajskému soudu v Brně, který rozsudkem ze dne 26. 1. 2020, č. j. 31 Az 21/2019 – 26, žalobu žalobce jako nedůvodnou zamítl. Proti rozsudku byla podaná rovněž kasační stížnost, která byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2021, č. j. 7 Azs 391/2020 – 22, odmítnuta.
23. V nyní posuzované žádosti, respektive při pohovoru k ní žalobce výslovně uvedl, že jeho důvody pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany jsou stejné jako v předchozím řízení. Měl podnikání, zadlužil se, dostával výhrůžky a byl na něj vyvíjen nátlak. Žalobce opětovně uvedl, že dlužná částka činí 30 000 USD.
24. V posuzovaném případě je proto nutno přisvědčit závěru žalovaného, že žalobce v nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl zcela totožné důvody jako v předchozí žádosti. Žalovaný tudíž naplnil veškeré náležitosti odůvodnění správního rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Nadto lze poznamenat, že žalobci byla dána možnost seznámit se před vydáním napadeného rozhodnutí s podklady pro rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Žalobce se dne 11. 6. 2021 s podklady pro vydání rozhodnutí seznámil, avšak zároveň uvedl, že k těmto nechce cokoli dodat a ani je nenavrhuje nikterak doplnit.
25. Žalobce se jediným žalobním bodem uvedeným ve své žalobě domáhal opětovného meritorního přezkumu své žádosti, k tomu však s ohledem na výše uvedené v souladu se zákonem nedošlo a ani dojít nemohlo.
26. Žalobce ostatně ani v žalobě netvrdil žádné nové důvody, které by měly vést k závěru o důvodnosti meritorního projednání jeho žádosti ve smyslu výše uvedeného. Nyní projednávaná žaloba je obsahově koncipována podobně jako ta podaná u Krajského soudu v Brně proti původnímu rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, jak je již specifikováno shora.
27. S ohledem na tyto závěry tedy nezbyvá, než se plně ztotožnit se závěrem žalovaného uvedeným v jeho rozhodnutí – co do výrokové části, tak i co do odůvodnění (to vše v návaznosti na obsah správního spisu).

28. Krajský soud pak pouze na okraj připomíná, že mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je právním institutem výjimečným, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu, nikoli však před jakýmkoli negativními jevy v zemi jeho původu, nýbrž jen z důvodů upravených v zákoně o azylu. Udělení mezinárodní ochrany je tak zcela specifickým způsobem legalizace pobytu na území ČR, a to za přesně vymezených důvodů.
29. Chce-li žalobce trvale pobývat v České republice, pak instituty zákona o azylu nejsou jedinými možnými instrumenty, kterými lze tento cíl zajistit; žalobce se může pokusit využít některého z institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

VI. Závěr a náklady řízení

30. Soud tak neshledal žalobou důvodnou a nad její rámec nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
31. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 9. listopadu 2021

JUDr. Martina Kůchlerová, Ph.D. v. r.
samosoudkyně